

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (10)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1248 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) pagal visas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės 2022-04-26 išvadoje Nr. NV-1111 (toliau – LRVK išvada) pateiktas pastabas. Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – Įstatymas) 141 straipsnio 16 dalimi.

Sprendžiama problema.

1. Vyriausybė jokiai institucijai nėra suteikusi įgaliojimų nustatyti tvarką ir sąlygas, pagal kurias valstybės registruose, kadastruose ir (ar) valstybės informacinėse sistemose kaupiami duomenys apie teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, iki 2022 m. birželio 30 d. turi būti pateikti Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 16 dalimi.

2. Pagal dabartinį reguliavimą, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų planus, žemėlapius ir (ar) schemas pavesta tvirtinti aplinkos ministrui. Pažymėtina, kad dabartinis reguliavimas, mūsų nuomone, neatitinka subsidiarumo principo, kuriuo remiantis, minėtų teritorijų planus, žemėlapius, schemas tvirtinti (ir, jei reikia, – inicijuoti pakeitimus) turėtų tas subjektas, kurio funkcijos tiesiogiai susijusios su duomenų apie minėtas teritorijas valdymu, jų rinkimu ir kaupimu.

Problemos sprendimo priemonės.

1. Siekiant užtikrinti, kad valstybės registruose, kadastruose ir (ar) valstybės informacinėse sistemose kaupiami duomenys apie teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, būtų sklandžiai perduoti Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui (valstybės įmonei Registrų centrui) iki 2022 m. birželio 30 d., Nutarimo projektu siūloma suteikti Aplinkos ministerijai įgaliojimus nustatyti valstybės registruose, kadastruose ir (ar) valstybės informacinėse sistemose kaupiamų duomenų apie teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, pateikimo Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui tvarką (toliau – Tvarka). Įgaliojimus nustatyti Tvarką siūloma suteikti Aplinkos ministerijai atsižvelgiant į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytų teritorijų registravimo ir jų duomenų tvarkymo Nekilnojamojo turto registre srityje, rengia įstatymų ir kitų teisės aktų projektus, susijusius

su šių teritorijų registravimu Nekilnojamojo turto registre, koordinuoja jų įgyvendinimą.

2. Nutarimo projektu siūloma tobulinti teritorijų, kurioms taikomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatymo teisinį reguliavimą.

Siūloma panaikinti poreikį aplinkos ministrui tvirtinti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų planus, žemėlapius ir (ar) schemas, nes šios funkcijos nesusijusios su politikos formavimu, tai yra politikos įgyvendinimo funkcijos, ir suteikti įgaliojimus tvirtinti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų planus, žemėlapius ir (ar) schemas Aplinkos apsaugos agentūrai, o Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos – suteikti įgaliojimus tvirtinti teritorijų, kurioms taikomos pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų specialiosios žemės naudojimo sąlygos, planus, žemėlapius ir (ar) schemas.

Pažymėtina, kad duomenys apie šalyje esančius vandens telkinius registruojami Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastre (toliau – UETK), įsteigtame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1114 „Dėl Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro steigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Kadastro nuostatai). Manome, kad šią veikiančią valstybinio registro sistemą tikslinga efektyviau susieti su paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymu ir šių teritorijų planus, žemėlapius ir (ar) schemas integruoti į UETK. Be to, šio kadastro duomenų bazėje, vadovaujantis Kadastro nuostatų 17.9, 18.7 papunkčiais, jau dabar pateikiami paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų grafiniai (linijiniai) duomenys. Šio kadastro tvarkytojas yra Aplinkos apsaugos agentūra, todėl Nutarimo projektu siūlome suteikti įgaliojimus tvirtinti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų planus, žemėlapius ir (ar) schemas Aplinkos apsaugos agentūrai.

Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos siūloma suteikti įgaliojimus tvirtinti teritorijų, kurioms taikomos pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų specialiosios žemės naudojimo sąlygos, planus, žemėlapius ir (ar) schemas atsižvelgiant į tai, kad Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba jau vykdo dalį funkcijų, susijusių su duomenų apie pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų buveinių valdymu, – žinybinėje Biologinės įvairovės duomenų bazėje kaupia duomenis apie inventorizuotus Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių pelkių ir šaltinių plotus (pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 101 straipsnį, vienas iš pelkių ir šaltinių požymių – teritorija patenka į inventorizuotus Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių pelkių ir šaltinių plotus), taip pat ši institucija VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui ir Nacionalinei mokėjimo agentūrai kasmet teikia duomenis (duomenų rinkinius) apie Europos Bendrijos svarbos pievų buveines, saugomas teritorijas, patenkančias į „Natura 2000“ teritorijas, kuriose taikomos specifinės ES paramos skyrimo žemės ūkio veiklos subjektams sąlygos. Be to, saugomų teritorijų institucijų sistemoje dirbantys specialistai turi žinių ir gebėjimų atpažinti pelkių ir pievų teritorijas, kurie būtini tikslinant duomenis pagal situaciją vietovėje.

Atsižvelgus į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatas, pagal kurias įstatymų, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka parengtus planus, žemėlapius ir (ar) schemas tvirtina įstatymų, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, siūloma tikslinti nutarimo 2.1 p. ir vietoje aplinkos ministro įgalioti Aplinkos ministeriją tvirtinti vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros, požeminio vandens vandenviečių, meteorologinių stebėjimų aikštelių, meteorologinių radiolokatorių, vandens matavimo stočių apsaugos zonų planus, žemėlapius ir (ar) schemas.

Nauda.

Priėmus siūlomus pakeitimus, bus sudaryta galimybė Aplinkos ministerijai parengti, suderinti su duomenų teikėjais ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytoju ir patvirtinti bendrą tvarką, pagal kurią valstybės registruose, kadastruose ir (ar) valstybės informacinėse sistemose kaupiami duomenys apie teritorijas, kurioms taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, bus perduoti Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui. Bendros tvarkos patvirtinimas užtikrins sklandų duomenų perdavimo Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui procesą ir sudarys sąlygas visiems valstybės registru, kadastrų ir (ar) informacinių sistemų valdytojams ar tvarkytojams pasirengti perduoti duomenis ir užtikrinti, kad jie bus perduoti iki Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 16 dalyje nustatyto termino (2022 m. birželio 30 d.).

Aplinkos ministerijos nuomone, siūlomi pakeitimai dėl teritorijų, kurioms taikomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatymo teisinio reguliavimo tobulinimo (jie rengiami paraleliai, nėra šio Vyriausybei siūlomo sprendimo dalis) leistų įgyvendinti teisėkūros efektyvumo ir proporcingumo principus, taip būtų nustatytos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, kartu jos leistų ateityje sumažinti administracinę naštą. Potencialus administracinės naštos sumažėjimas siejamas su paprastesniu paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų nustatymu, galimybe ateityje Aplinkos apsaugos agentūrai ir saugomų teritorijų sistemos institucijoms atsisakyti dalyvauti rengiant ir derinant vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, nes šių institucijų iš anksto parengti duomenys apie pakrantes, pievas ir pelkes bus kokybiški, atviri specialistams ir visuomenei, todėl nereikės pakartotinai tikrinti šių teritorijų rengiamuose teritorijų planavimo dokumentuose.

Įgyvendinimo kaštai.

Aplinkos apsaugos agentūrai ir Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos pavedamos funkcijos, susijusios su paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų planų, žemėlapių ir (ar) schemų tvirtinimu, pareikalaus persikirstyti lėšas ir papildomų materialinių ir žmogiškųjų išteklių. 2022 m. Aplinkos ministerijos pavaldžioms institucijoms numatytas didesnis biudžetas darbo užmokesčiui, Aplinkos apsaugos agentūrai papildomai skirta 500 tūkstančių eurų monitoringui vykdyti, tai leis persikirstyti lėšas ir dalį jų skirti papildomai funkcijai atlikti. Be to, dalį darbų, susijusių su paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymu naudojantis Upių, ežerų ir tvenkinių kadastro duomenimis, numatyta atlikti vykdant šio kadastro modernizavimą (Biologinės įvairovės informacinės platformos sukūrimo projektas, finansuojamas Europos Sąjungos sanglaudos fondų lėšomis). Jei pagrįstai reikės papildomų išteklių, pavaldžių institucijų biudžetai bus peržiūrimi ir reikalingi asignavimai bus aptarti su pavaldžių įstaigų vadovais.

Nutarimo projektas neprieštarauja Vyriausybės programai, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų, jam įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Pritarus Nutarimo projektui, priimti naujų ar keisti galiojančių teisės aktų nereikės.

Nutarimo projekte naujos sąvokos neįtvirtinamos.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Numatoma teisinio reguliavimo pažyma nerengiama.

Nutarimo projektas 2021-12-13 raštu Nr. (14)-D8(E)-7766 paskelbus per Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (Nr. 21-33831) derintas su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, valstybės įmone Registrų centru, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos, Nacionaline žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra prie Aplinkos ministerijos, Valstybine saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Kultūros ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos informavo, kad pastabų neturi. Žemės ūkio ministerija, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos pastabų ir pasiūlymų nepateikė. Į Teisingumo ministerijos techninio pobūdžio pastabas atsižvelgta. Nutarimo projekto 3 punktas patikslintas atsižvelgus į Susisiekimo ministerijos 2021-12-29 raštu Nr. D7-15110 pateiktą pastabą tikslinti Nutarimo projekto 1.5 papunktyje nurodytos zonos pavadinimą pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus vienuoliktą skirsnį, kuriame pakeistas viešųjų ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonos pavadinimas (dabar – elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zona). Į VĮ Registrų centro pateiktą pasiūlymą (Nutarimo projekto 2 punktą išdėstyti taip: „2. Papildyti 1.1.3 papunkčiu: „1.1.3. Valstybės registruose, kadastruose ir (ar) valstybės informacinėse sistemose kaupiamų duomenų apie teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, pateikimo Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui tvarką;“) pagal LRVK išvadą neatsižvelgta, nes Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 16 dalyje nenustatytas reikalavimas šiuos duomenis teikti Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui. Pakeitimas su VĮ Registrų centru suderintas darbo tvarka.

Aplinkos apsaugos agentūros, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos pateiktos pastabos ir pasiūlymai suderinti darbo tvarka.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo politikos grupės (vadovas – Dainius Čergelis, mob. 8 616 98 137, el. p. dainius.cergelis@am.lt) patarėja Aušra Balsytė (mob. 8 696 86 148, el. p. ausra.balsyte@am.lt), Gamtos apsaugos politikos grupės (vadovas – Algirdas Klimavičius, mob. 8 686 17 295, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt) vyresnioji patarėja Justina Čunderova (mob. 8 695 43 220, el. p. justina.cunderova@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

Justina Čunderova, mob. 8 695 43 220, el. p. justina.cunderova@am.lt
Aušra Balsytė, mob. 8 696 86 148, el. p. ausra.balsyte@am.lt.